

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní Mgr. Helenou Konečnou ve věci

žalobce: **A. Ö.**
zastoupen advokátem JUDr. Denisem Mitrovičem
se sídlem Týniště nad Orlicí, Mírové náměstí č. p. 274

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 6. 2023, č. j. OAM-1029/ZA-
ZA11-ZA17-2022, ve věci mezinárodní ochrany,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

- 1. Žalobce podal u krajského soudu žalobu, doručenou 26. 7. 2023, proti shora označenému rozhodnutí, kterým žalovaný rozhodl, že mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), se žalobci neuděluje.
- 2. V odůvodnění napadeného rozhodnutí se žalovaný zabýval důvody pro udělení azylu ve

smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu, existencí důvodů pro udělení azylu za účelem sloučení rodiny ve smyslu § 13 cit. zákona a pro udělení humanitárního azylu ve smyslu § 14 cit. zákona, dále se zabýval důvody pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a cit. zákona a konečně i existencí důvodů pro udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny ve smyslu § 14b cit. zákona. Dospěl přitom k závěru, že v případě žalobce není dán žádný z důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, jak jsou předvídaný výše citovanými ustanoveními zákona o azylu.

II. Shrnutí argumentace obsažené v žalobě

3. Ve včas podané žalobě žalobce žádal, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Napadené rozhodnutí označil za nezákonné, neboť se mu nedostalo v průběhu řízení řádného procesní poučení a vzhledem k absenci zástupce i právníkého vzdělání i hmotněprávního poučení. Uvedl, že mu žalovaný nevysvětlil podstatu jednotlivých úkonů v azylovém řízení a jaký je jejich význam. Nevysvětlil mu ani to, že jeho výpověď je v jeho případě jediným důkazním prostředkem k prokázání jeho nároku, a že veškeré zprávy obsažené ve spise jsou jediným zdrojem informací pro posouzení stavu v zemi jeho původu. Zprávy jsou navíc tištěné v českém jazyce. Vzhledem k uvedenému se žalobce domnívá, že se žalovaný snažil jej během celého výsledku „nachytat“, místo aby zjišťoval skutkový stav věci.
4. Žalobce namítal, že mu žalovaný ustanovil tlumočníka z jazyka tureckého, kterým běžně nehovoří a neužívá jej. Jeho mateřským jazykem, který běžně používá, je jazyk kurdský, dále používá základy českého a anglického jazyka. Turecký jazyk je pro něho jazykem cizím, Kurdové s ním přicházejí do styku zcela výjimečně a až ve vyšším věku. Žalobcova schopnost porozumět tureckému jazyku v nuancích potřebných pro vysvětlení žalovaným požadovaných okolností jeho odchodu z Turecka je značně omezená a nemůže objektivně odrážet skutečnosti, které se snažil při svém výsledku vyličit. Žalobce nežádal výměnu tlumočníka v průběhu správního řízení z důvodu jeho respektu vůči autoritám. Osoby pocházející z kulturního prostředí jako on obvykle nezpochybňují opatření autorit a respektují je. Uvedl, že žalovaný konstatoval, že celé řízení bylo vedeno v turečtině, ale již nikde nepředložil důkazy, že by žalobce všemu porozuměl.
5. Po stránce skutkové žalobce namítl, že žalovaný při zjišťování skutkového stavu zajišťoval toliko důkazy svědčící v jeho neprospěch, nikoli v jejich vzájemné souvislosti a důkazy, které žalovaný shromáždil, jsou zčásti zastaralé a zčásti irelevantní, když je nelze aplikovat na jeho případ. Uvedl, že se žalovaný uchýlil k subjektivním soudům a pasoval se do role předkladatele jediného správného názoru o situaci kurdské menšiny v Turecku. Žalovaný dle žalobce opomenul skutečnost, že režim tureckého prezidenta protizákonně intervenuje v Sýrii s cílem potlačit tamní Kurdy, a naopak popsal Turecko jako standardní demokracii, kde existují určité rozdíly, které generuje etnický původ, leč je nepovažoval za natolik nestandardní, aby mohly žalobci objektivně vadit. Hodnocení důkazů žalovaným tak není objektivní, ale tendenční. Navíc žalovaný nezohlednil fakt, že vyjadřování žalobce v tureckém jazyce je pro něho obtížnější, když to není jazyk, kterým se běžně dorozumívá. Tímto jednáním zatížil řízení neodstranitelnou vadou, přičemž jediný způsob jejího odstranění spatřuje žalobce v jeho opakovaném výsledku za účasti tlumočníka z kurdského jazyka. Dále uvedl, že správní orgán bez hlubší analýzy shledal, že se žalobce nemůže cítit pronásledovaný v zemi původu a při návratu tam mu nic nehrozí.

6. K politické činnosti namítl, že žalovaný pouze konstatoval, že žalobce nevykonával žádnou činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, za kterou by byl pronásledován, přehlédl tak skutečnost, že se žalobce dle své výpovědi politicky angažuje. Žalobce má za to, že přinejmenším v tomto rozsahu vykonával politická práva a svobody ve smyslu ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu, resp. čl. 43 Listiny základních práv a svobod, konkrétně právo shromažďovací dle čl. 19 Listiny základních práv a svobod.
7. Další závažný nedostatek rozhodnutí žalovaného dle žalobce spočívá v posouzení jeho možného nároku na udělení azylu dle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu. K tomu dodal, že posouzení nároku na udělení azylu dle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu je postaveno na potencialitě pronásledování v budoucnu po případném návratu žadatele do země původu, jedná se tedy o rozhodování o skutečnosti, která může nastat v budoucnu. Z čl. 4 odst. 4 kvalifikační směrnice vyplývá, že pokud vyjde najevo skutečnost ukazující na „předchozí pronásledování žadatele, jedná se o závažný ukazatel odůvodnění obav žadatele z pronásledování nebo reálného nebezpečí utrpení vážné újmy“. V tomto smyslu spatřuje žalobce nutnost prověřit povahu politické angažovanosti žalobce v minulosti.
8. Žalobce zdůraznil, že dle své výpovědi, jejíž hodnověrnost žalovaný nijak nezpochybnil, je v zemi původu politicky činný, když již samotná angažovanost je oproti zbytku obyvatelstva politickou činností, a jak sám žalovaný uvedl, je vůči politikům z řad HDP ze strany státní moci výrazně zasahováno. Není tedy pochyb, že byl žalobce vystavován špatnému zacházení, které zcela jistě dosahuje intenzity pronásledování, resp. při posuzování nároku na doplňkovou ochranu rovněž intenzity vážné újmy, přičemž nic nenasvědčuje tomu, že členové silových složek, které zasahují vůči politikům ze strany HDP, nejsou efektivní kontrolou turecké vlády, resp. přímo státu jakožto původce pronásledování či vážné újmy.
9. Žalobce má za to, že porušování jeho základních lidských práv v minulosti zcela jistě dosáhlo intenzity pronásledování ve smyslu ustanovení § 2 odst. 4 zákona o azylu a čl. 9 kvalifikační směrnice. Žalovaný ve svém rozhodnutí nepředložil žádné důvody, pro které nelze v budoucnu očekávat pronásledování žalobce, a bez jakéhokoli reálného podkladu vycházel z toho, že žalobce nemůže mít odůvodněný strach z pronásledování v zemi původu, ani neshledal skutečné nebezpečí, že utrpí vážnou újmu v případě návratu do země původu. Žalobce je přesvědčen, že není možno předpokládat, že by mohl nalézt účinnou vnitrostátní ochranu před pronásledováním v jiné části země původu.
10. Závěrem žalobce uvedl, že důkazní břemeno ohledně toho, zda skutečně jsou splněny veškeré podmínky pro využití vnitrostátní ochrany, resp. „alternativy vnitřního útěku“, nese plně správní orgán, jehož povinností je v první řadě si k posouzení této otázky obstarat dostatečně přesné a aktuální informace o zemi původu a ty rovněž řádně vyhodnotit, což neučinil. Žalovaný nedostatečným způsobem zjistil skutkový stav, resp. došel k nesprávným skutkovým závěrům ve vztahu k posouzení nároku žalobce na mezinárodní ochranu.

III. Shrnutí vyjádření žalovaného

11. Žalovaný ve vyjádření k žalobě setrval na závěrech, k nimž dospěl v napadeném a navrhl zamítnutí žaloby. Konstatoval, že žalobcem tvrzeným důvodem žádosti o udělení

mezinárodní ochrany byla legalizace jeho pobytu na území České republiky a problémy Kurdů v Turecku. Uvedl, že při posuzování jeho žádosti vycházel především z jeho výpovědí, když v průběhu správního řízení mu bylo umožněno sdělit vše, co považoval za podstatné z hlediska osvětlení důvodů jím podané žádosti o mezinárodní ochranu, a dále z informací, které správní orgán shromáždil v průběhu správního řízení.

12. Žalovaný vyslovil přesvědčení, že se ve správním řízení dostatečně zabýval všemi skutečnostmi, které žalobce sdělil, a že zjistil skutečný stav věci a opatřil si potřebné podklady pro rozhodnutí. V odůvodnění napadeného rozhodnutí poté jasně a srozumitelně vyhodnotil všechny důvody, pro něž žalobce žádal o udělení mezinárodní ochrany, a to z hlediska všech forem této ochrany.
13. Žalovaný shrnul, že příslušnost k etnické menšině všeobecně přináší v téměř každé zemi diskriminační postupy a slovní či fyzické útoky. Uvedl, že i v odůvodnění napadeného rozhodnutí připustil, že příslušníci kurdského etnika mohou v Turecku někdy čelit diskriminaci na pracovním trhu nebo ve společenském životě. Takováto diskriminace však bez dalšího není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany ve formě azylu příslušníku takové etnické menšiny, pokud nedosahuje intenzity pronásledování. Aby v případě žalobce bylo možné hovořit o odůvodněném strachu z pronásledování, musely by se v jeho azylovém příběhu objevit natolik významné skutečnosti, které by vedly k závěru, že by v případě návratu do vlasti žalobce s přiměřenou mírou pravděpodobnosti čelil závažnému porušení jeho lidských práv či obdobně neakceptovatelnému jednání. To se však v případě žalobce neprokázalo.
14. Dále se žalovaný vyjádřil k řadovému členství žalobce v HDP, přičemž v jeho případě nenalezl odůvodněný strach z pronásledování.
15. Žalovaný konstatoval, že sám žalobce netvrdil v průběhu správního řízení žádné skutečnosti, které by byly relevantní z hlediska udělení mezinárodní ochrany, a to v žádné z jejich forem. K tomu připomněl, že dle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu existují dvě základní povinnosti – břemeno tvrzení a břemeno důkazní. Primárním zdrojem informací podstatných pro udělení mezinárodní ochrany tedy byl žalobce. Je nereálné, aby žalovaný zjišťoval pronásledování či potenciální ohrožení žalobce v zemi jeho původu. Jedině sám žalobce nejlépe ví, z jakých důvodů zemi opustil a zda byl pronásledován. V průběhu správního řízení pak měl tyto skutečnosti uvést. Žalovaný byl povinen k žalobcovým tvrzením zajistit maximální možné množství důkazů a obstarat přesné, aktuální a důvěryhodné informace o žalobcově zemi původu. Žalovaný zjistil skutkový stav věci v rozsahu možných důvodů udělení mezinárodní ochrany, které vycházejí z žalobcovy výpovědi v průběhu řízení o mezinárodní ochraně.
16. Žalovaný uzavřel, že považuje správní rozhodnutí za věcně správné, zákonné a přezkoumatelné, netrpící vadami vytýkanými v žalobě.

IV. Jednání před soudem

17. Při jednání soudu konaném dne 15. 11. 2023 setrvaly obě strany sporu na svých argumentech, právních závěrech a procesních návrzích.
18. Za žalobce se k jednání dostavil pouze jeho zástupce, který připomněl žalobcův problém rozumět tureckému jazyku, namítl, že žalobce nebyl ve správním řízení řádně poučen a zopakoval i námitku užití neaktuálních materiálů při rozhodování žalovaného.

19. Pověřená pracovnice žalovaného uvedla, že pokud žalobce nerozuměl tureckému tlumočnickovi od samého počátku, mohl v kterékoliv části pohovoru sdělit, že mu nerozumí a požadovat tlumočníka jiného, což neučinil. Ohledně námitky absence poučení sdělila, že každému žadateli se v úvodu řízení dostává poučení, tak tomu bylo i v případě žalobce, což i podepsal. K námitce neaktuálnosti podkladů uvedla, že žalobce mohl sám navrhnout jiné a aktuálnější materiály, které by potvrzovaly jeho tvrzení. Dále odkázala i na judikaturu, která uvádí, že otázka Kurdů je v relativním čase obdobná a neměnná, nemění se ze dne na den. Není tedy pravdou, že by podklady byly staré.
20. K dotazu soudu zástupce žalobce setrval na návrhu na výslech žalobce, což odůvodnil tím, že mu ve správním řízení nebylo v jeho rodném jazyce poskytnuto poučení o jeho právech a že ani nebylo tlumočeno z/do jeho rodného jazyka, přičemž tato vada může být odstraněna pouze opakovaným výslechem žalobce za účasti tlumočníka z jazyka kurdského (jak uvedl již v žalobě).
21. Žalovaný označil výslech žalobce za nadbytečný, jelikož žalobce ve správním řízení odpovídal na všechny otázky srozumitelně.
22. Krajský soud návrhu na provedení důkazu nevyhověl.

V. Posouzení věci krajským soudem

23. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), a dospěl k následujícím skutkovým zjištěním a právním závěrům, přičemž žalobu důvodnou neshledal.
24. Z předloženého správního spisu vyplynulo, že žalobce podal dne 22. 11. 2022 žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Dne 28. 11. 2022 poskytl údaje k podané žádosti a konkrétně sdělil, že nikdy neužil žádná jiná jména a narodil se ve městě na území Turecké republiky (dále jen „Turecko“), je kurdské národnosti a islámského vyznání. Je členem politické strany HDP, svobodný, bezdětný. Do České republiky přicestoval přes Srbsko, Maďarsko a Slovensko. Je zdravý, neužívá žádné léky. K důvodům, které vedly k podání jeho žádosti, sdělil, že kvůli svému kurdskému původu měl v Turecku těžký život. Jeho otec byl zbit během základní vojenské služby. Do České republiky přicestoval za lepším životem.
25. Žalobce nepředložil v průběhu správního řízení žádné doklady osvědčující jeho totožnost a státní příslušnost. Dne 28. 11. 2022 učinil čestné prohlášení o své totožnosti a státní příslušnosti, které žalovaný přijal jako dostatečné k prokázání jeho totožnosti.
26. Dne 28. 11. 2022 byl se žalobcem proveden pohovor za přítomnosti tlumočníka tureckého jazyka. Při něm sdělil, že do České republiky přijel kvůli kamarádovi. Dále popsal svou cestu přes Slovensko až do České republiky, a uvedl, že „odmítnul Slovákům poskytnout své otisky prstů“. Na Slovensku o mezinárodní ochranu žádat nechce, policisty a úředníky označil za laxní, navíc s ním komunikovali přes překladáč. Pokud bude poslán na Slovensko, bude rozhodnutí respektovat. Ke svým tvrzením nedoložil žádné dokumenty, doklady či jiné materiály.
27. Dne 10. 1. 2023 byl s žalobcem za přítomnosti tlumočníka tureckého jazyka proveden doplňující pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany. V průběhu pohovoru žalobce uvedl, že Kurdové jsou v Turecku většinovou společností odstrkováni, on sám

zmínil, že jeho otec byl v roce 1993 zbit na základní vojenské službě a od té doby je invalida. V roce 2017 zase otce na jeden den zadrželi. On sám byl policií tři dny prověřován. Na západě Turecka je práce dost, pro Kurda je ale těžké jí získat. Nikdy neměl žádné problémy s bezpečnostními složkami Turecka. Má čistý trestní rejstřík. Do České republiky přijel za kamarádem. Do Německa nejel kvůli většímu klidu, který panuje v České republice. O vízum nikdy nežádal, protože mu to přišlo nesmyslné. Členem HDP je od roku 2019, k tomu doložil do spisu kartičku o svém členství HDP, uvedl, že je řadovým a nijak se neangažujícím členem. Prohlásil, že později by rád doložil lékařskou zprávu o postižení otce z roku 1993.

28. Ve správním spise jsou dále založeny informace, které správní orgán shromáždil v průběhu správního řízení, a to Zpráva Mezinárodní organizace pro migraci (IOM), Turecko - Přehled údajů o zemi za rok 2022, červenec 2022, ze dne 23. února 2023; Informace OAMP, Turecko – Lidově demokratická strana (HDP), 15. listopadu 2022; Informace MZV ČR, Turecko, č. j. 125094-8/2022-LPTP ze dne 30. září 2022, k č. j. MV-39234-6/OAM-2022 – Turečtí občané kurdského původu, ze dne 11. října 2022; Informace OAMP, Turecko – Zemětřesení v Turecku, oblast, dopady a pomoc, 3. dubna 2023; Informace Kanadské rady pro imigraci a uprchlíky, TUR200823.E, Turecko: Požadavky a postupy pro získání členství v Lidově demokratické straně (HDP); členské průkazy, potvrzující dopisy a stvrzenky na dary, včetně obsahu, vzhledu a oprávněného orgánu vydávajícího tyto doklady; případy potvrzujících dopisů o členství nebo členských průkazů, které nejsou vydány; vzor (2019 – listopad 2021), 19. listopadu 2021, ze dne 19. května 2023; Informace OECD, Turecko, Ekonomický výhled OECD – Turecko, červen 2022, ze dne 13. září 2022.
29. Žalobci byla dána možnost dle ustanovení § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k jeho podkladům, žalobce se tohoto práva výslovně vzdal.
30. Předmětem soudního přezkumu v projednávané věci je rozhodnutí, kterým žalovaný dospěl k závěru, že u žalobce není dán žádný z důvodů pro udělení mezinárodní ochrany dle zákona o azylu.
31. Z ustanovení § 28 odst. 1 zákona o azylu vyplývá, že mezinárodní ochranu lze udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle § 12, § 13 nebo § 14, udělí azyl přednostně. Pokud správní orgán dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, v souladu se zákonem posoudí, zda-li cizinec nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany.
32. Důvody udělení azylu upravuje zákon o azylu v ustanovení § 12 tak, že *azyl se udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.*
33. Pronásledování je v § 2 odst. 4 zákona o azylu definováno jako *„závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychologický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování“.* Podrobnější definici pronásledování obsahuje čl. 9

odst. 1 kvalifikační směrnice, podle něž je pronásledováním jednání, které je: „a) svou povahou nebo opakováním dostatečně závažné, aby představovalo vážné porušení základních lidských práv, zejména práv, od nichž se podle čl. 15 odst. 2 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod nelze odchýlit, nebo b) souběhem různých opatření, včetně porušování lidských práv, který je dostatečně závažný k tomu, aby postihl jednotlivce způsobem podobným uvedenému v písmenu a).“

34. Pokud jde o udělení azylu z důvodů vymezených v § 12 písm. a) zákona o azylu, pak to v daném případě nepřicházelo v úvahu, protože žalobce uvedl, že je řadovým a nijak se neangažujícím členem strany HDP, nikam nekandidoval a aktivní v rámci politické strany HDP nijak nebyl. Žalobce sám uvedl, že kromě jednoho nahodilého prověřování policií nezažil žádné obtíže s bezpečnostními či státními složkami.
35. Situace politické strany HDP je popsána v Informaci OAMP, Turecko – Lidově demokratická strana (HDP), 15. listopadu 2022, kde je uvedeno, že řadoví členové HDP nejsou systematicky stíháni a pouhé členství v HPD neznámá, že je osoba automaticky vystavena perzekuci. Riziko se odvíjí v závislosti na profilu a aktivitách dotyčné osoby. V případech, kdy se řadoví členové strany HDP stali předmětem nepříznivé pozornosti státních orgánů, stalo se tak během jejich účasti na demonstracích a manifestacích v souvislosti s tím, že hlasitě kritizovali vládu či prezidenta nebo se vyjadřovali ke kurdským politickým otázkám nebo se aktivně a viditelně zajímali o soudní případ svého příbuzného, který je významným členem strany HDP. Žalovaný se problematikou spojenou s politickou stranou HDP v Turecku podrobně zabýval v napadeném rozhodnutí na straně 3.
36. Pokud jde o azylový důvod podle § 12 písm. b) zákona o azylu, z ustálené judikatury správních soudů vyplývá, že žadatel o mezinárodní ochranu musí kumulativně splnit následující prvky definice uprchlíka: (1) Musí se nacházet mimo zemi svého původu (tato podmínka není explicitně v zákoně o azylu stanovena, neboť se presumuje z povahy věci); (2) musí mít odůvodněný strach; (3) jemu hrozící újma musí dosahovat intenzity pronásledování; (4) ochrana v zemi původu selhala; (5) musí být pronásledován z azylově relevantních důvodů; a (6) nesmí se na něj vztahovat vylučující klauzule (viz § 15 zákona o azylu). V projednávané věci přichází v úvahu zejména body 2), 3) a 5) citované definice. 30. Posuzování odůvodněnosti strachu z pronásledování je úzce spjato s dalšími kritérii, jelikož přezkum udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu je postaven na potencialitě pronásledování v budoucnu po případném návratu žadatelů do země původu. Jedná se tedy, obdobně jako u posuzování skutečného nebezpečí vážné újmy pro účely doplňkové ochrany, o prospektivní rozhodování. Samotné ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu pracuje s pojmem strachu jako subjektivním prvkem a odůvodněností strachu z pronásledování jako objektivním prvkem. Zkoumána je možnost budoucího pronásledování, přičemž je využíván standard přiměřené pravděpodobnosti, což znamená, že tato možnost musí být reálná, nikoliv pouze hypotetická.
37. Krajský soud dále upozorňuje, že standardem pro zkoumání odůvodněného strachu z pronásledování je test přiměřené pravděpodobnosti. Ten byl již vymezen Nejvyšším správním soudem tak, že přiměřená pravděpodobnost nežádoucího důsledku návratu do země původu je dána tehdy, bývá-li tento důsledek v případech obdobných případu žadatele nikoli ojedinělý. Neznamená to však bez dalšího, že pravděpodobnost, že nežádoucí důsledek nastane, musí být nutně vyšší než pravděpodobnost, že nenastane (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82).

38. Existenci důvodů pro udělení azylu vymezených v § 12 písm. b) zákona o azylu se žalovaný zabýval podrobně na straně 3 až 4 napadeného rozhodnutí. Žalobce ve správním řízení pouze sdělil, že v Turecku se Kurdům nežije dobře. Argumentoval tím, že jeho otec byl zbit během výkonu základní vojenské služby a od té doby je těžce postižen. Krajský soud se ztotožňuje s názorem žalovaného, že taková tvrzení nevypovídají o existenci rizika pronásledování či hrozby vážné újmy. Jednalo se o ojedinělý incident, útok navíc nesměřoval na samotného žalobce, ale na jeho otce (a to dokonce již před mnoha lety). Žalobcem uváděné skutečnosti nemohly být důvodem, pro který by mohl při návratu do vlasti pocítovat odůvodněnou obavu z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Ani krajský soud proto v případě žalobce neshledal odůvodněnost strachu z pronásledování za uplatňování politických práv.

Za zákonné a zjištěným informacím odpovídající považuje krajský soud i neudělení azylu dle § 13 zákona o azylu (tzv. azyl za účelem sloučení rodiny). Ustanovení § 13 zákona o azylu totiž umožňuje udělení azylu v případě hodném zvláštního zřetele rodinnému příslušníku azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12, přičemž kdo se rozumí rodinným příslušníkem, definuje odstavec druhý § 13. Žalobce sám neuvedl nikoho, kdo by mohl být za jeho rodinného příslušníka ve smyslu zákona o azylu považován, hovořil pouze o kamarádovi. Lze připomenout, že ve své žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že je svobodný a bezdětný.

39. Dle § 14 zákona o azylu platí, že *jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu*. Z dikce § 14 zákona o azylu tak vyplývá, že humanitární azyl lze žadateli udělit jen v případech hodných zvláštního zřetele. Tyto případy je nutno posuzovat individuálně a pečlivě hodnotit okolnosti jednotlivých žádostí. Důvody zvláštního zřetele hodné jsou představovány zcela výjimečnými situacemi v podobě zvláště těžké nemoci, zdravotního postižení či příchodu z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, sp. zn. 2 Azs 8/2004). Na udělení humanitárního azylu není právní nárok a není na něj subjektivní právo. Udělení humanitárního azylu je tedy na úvaze ministerstva, jako správního orgánu, který o žádosti rozhoduje.
40. V napadeném rozhodnutí žalovaný na straně 4 odůvodnil, proč u žalobce neshledal podmínky pro udělení humanitárního azylu. Jeho úvahy jsou logické, vzal v úvahu veškeré skutečnosti tvrzené žalobcem, které měl povinnost v této souvislosti zvážit. Nutno připomenout, že v průběhu správního řízení žalobce vypověděl, že se cítí zcela zdravý a neužívá žádné léky. Z ničeho tedy rozhodně nevyplývá, že by byl zvláště těžce nemocen či těžce zdravotně postižený, aby bylo vůbec možno v jeho případě zvažovat udělení humanitárního azylu z důvodu zdravotního stavu.
41. Důvody svědčící pro udělení azylu z důvodů uvedených v § 13 a § 14 zákona o azylu tedy nebyly v řízení zjištěny ani nebyly žalobcem tvrzeny.
42. Následně krajský soud přezkoumal postup správního orgánu ohledně naplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany.
43. Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého

posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

44. Smyslem a účelem doplňkové ochrany je poskytnout subsidiární ochranu a možnost legálního pobytu na území České republiky těm žadatelům o mezinárodní ochranu, kterým nebyl udělen azyl, ale u nichž by bylo z důvodů taxativně uvedených v § 14a zákona o azylu neúnosné nebo jinak nežádoucí požadovat jejich vycestování.
45. Nutno konstatovat, že žalobce neuvedl a ani soud nenalezl žádné skutečnosti, na základě kterých by mu mohla v případě návratu do vlasti hrozit vážná újma formou uložení nebo vykonání trestu smrti, neboť není sporu o tom, že trest smrti byl v Turecku zrušen roku 2004. Krajský soud je ve shodě se žalovaným v tom, že žalobci v případě návratu do vlasti nehrozí vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 písm. a) zákona o azylu. Přisvědčit je nutno i tomu, jak se žalovaný vypořádal s neexistencí hrozby v podobě mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání, když mimo jiné přílehlavě poukázal na čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a svobod a související judikaturu Evropského soudu pro lidská práva, podle které pouhá možnost špatného zacházení nemá sama o sobě za následek porušení předmětného článku. Aby byl případný trest ponižující, muselo by doprovodné ponižení a pokoření dosáhnout mimořádného stupně úrovně, jejíž ohodnocení závisí na souhrnu všech okolností případu. Žalobcem popisované potíže pod výše definovanou hrozbu vážné újmy subsumovat nelze.
46. Žalovaný se na straně 6 napadeného rozhodnutí dostatečně zabýval i bezpečnostní otázkou ve východní oblasti pohraničí se Sýrií, poukázal na to, že většinově je Turecko bezpečnou zemí a že žalobci jako tureckému občanovi nehrozí nebezpečí při návratu do země původu. V Turecku v současné době neprobíhá takový mezinárodní nebo vnitřní ozbrojený konflikt, který by zasahoval celé území země, žalobce tedy není ohrožen vážnou újmu ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, jak je podrobněji zdůvodněno výše. Žalobce by přitom mohl v případě obav z bezpečnostní situace v místě svého bydliště využít institutu vnitřního přesídlení a přestěhovat se do jiné oblasti Turecka.
47. Krajský soud po zhodnocení výpovědi žalobce, důvodů podání jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany a podkladových informací stejně tak jako žalovaný neshledal, že by žalobci v případě návratu do vlasti hrozilo přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy pro některý z důvodů dle 14a odst. 2 zákona o azylu.
48. Pro úplnost krajský soud konstatuje, že žalobce nesplňuje ani podmínky pro udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny dle § 14b zákona o azylu, neboť netvrdil ani nebylo prokázáno, že by některému jeho rodinnému příslušníkovi byla udělena doplňková ochrana ve smyslu tohoto ustanovení.
49. K žalobní námitce, podle níž žalovaný nedostál své poučovací povinnosti a žalobce dostatečně nepoučil o smyslu řízení a o možnosti označit důkazy, krajský soud ze

správního spisu ověřil, že dle protokolu o pohovoru ze dne 28. 11. 2022 byl žalobce za přítomnosti tlumočníka poučen o tom, že je v průběhu řízení povinen poskytovat žalovanému nezbytnou součinnost a uvádět pravdivé a úplné informace nezbytné pro zjištění stavu věci. K tomu uvedl, že je schopen pohovoru a že poučení porozuměl a nežádá bližší vysvětlení. V závěru pohovoru byl dotázán, zda chce uvést nějaké skutečnosti, které by měl správní orgán vzít v potaz při posuzování jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany, na což odpověděl, že nechce nic dalšího sdělit, byl dotázán, zda chce na podporu svých tvrzení doložit nějaké doklady, důkazy či jiné materiály, na což odpověděl, že nic dokládat nebude. Bylo mu sděleno, že má právo na to, aby mu byl celý pohovor zpětně přetlumočen za účelem jeho kontroly, což využil a následně byl dotázán, zda má nějaké námitky k zápisu jednotlivých otázek a odpovědí, na což odpověděl, že nikoliv a protokol podepsal.

50. Při doplňujícím pohovoru dne 10. 1. 2023 byl žalobce za přítomnosti tlumočníka znovu poučen o tom, že je v průběhu řízení povinen poskytovat žalovanému nezbytnou součinnost a uvádět pravdivé a úplné informace nezbytné pro zjištění stavu věci. K tomu rovněž uvedl, že je schopen pohovoru a že poučení porozuměl a nežádá bližší vysvětlení. V závěru pohovoru byl dotázán, zda uvedl všechny důvody, pro které žádá o mezinárodní ochranu, na což odpověděl, že ano. Dále byl znovu dotázán, zda chce ještě uvést nějaké skutečnosti, které by měl správní orgán vzít v potaz při posuzování jeho žádosti, na což odpověděl, že všechno, co chtěl sdělit a co jej napadlo, již řekl. K dotazu, zda chce na podporu svých tvrzení doložit nějaké doklady, dokumenty či jiné materiály, odpověděl, že by rád doložil kartičku o svém členství ve straně HDP a lékařskou zprávu o postižení svého otce z roku 1993. Po poučení, že má možnost vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k jeho podkladům (ty byly konkretizovány: žádost žalobce o mezinárodní ochranu, jeho výpovědi a informace popisující situaci v zemi jeho původu), sdělil, že seznámen s tím být nepotřebuje a nechce. V závěru i tohoto pohovoru mu bylo sděleno, že má právo na to, aby mu byl celý pohovor zpětně přetlumočen za účelem jeho kontroly, což využil a následně byl dotázán, zda má nějaké námitky k zápisu jednotlivých otázek a odpovědí, na což odpověděl, že nechce a protokol podepsal.
51. Tvrzení žalobce, že „se mu v průběhu správního řízení nedostalo řádného procesního i právnického vzdělání a z toho vyplývajícího hmotněprávního poučení“, krajský soud uvádí, že takovou vadu neshledal. Pečlivě prošel jednotlivé podklady založené ve správním spise, přičemž z nich nelze dovodit, že by snad žalobci bylo odepřeno jakékoliv standardní poučení ve smyslu zákona o azylu, či správního řádu. Není třeba právního vzdělání k tomu, aby žalobce naznal, že zcela klíčové jsou pro posouzení dané věci informace, které poskytne on sám nebo že správní orgán vychází z podkladů, které jsou obsahem správního spisu. Námitka je tedy dle názoru soudu zcela nedůvodná.
52. Nedůvodnou shledal krajský soud i námitku nesprávného ustanovení tlumočníka z/do turečtiny, když žalobce nyní tvrdí v žalobě, že turečtinu neovládá. Neporozumění tomuto jazyku však měl možnost vyjádřit poprvé již během poskytnutí údajů ke své žádosti o mezinárodní ochranu dne 28. 11. 2022 (za přítomnosti tlumočníka z/do jazyka tureckého). Sám ale poté, co sdělil, že je Kurd, k dotazu pracovníka OAMP na jazyk, ve kterém je schopen se dorozumět, uvedl „mluvím plynule turecky a velmi málo arabsky“. Pohovory dne 28. 11. 2022 i dne 10. 1. 2023 byly rovněž vedeny za přítomnosti tlumočníka z/do jazyka tureckého, což žalobce věděl vždy od počátku pohovorů a nikdy neuvedl, že by tureckému jazyku dostatečně nerozuměl. Během celého správního řízení

tedy neuvedl ani vůbec nijak nenaznačil, že by snad něčemu nerozuměl z důvodu nedostatečného porozumění jazyku tureckému. Tlumočení do jiného (kurdského) jazyka nežádal a s námitkou neporozumění tureckému jazyku přichází poprvé až nyní v žalobě, a to dokonce až v jejím doplnění (po ustanovení zástupce), když žaloba ze dne 26. 7. 2023 byla koncipována v podstatě jako blanketní, v níž bylo rozhodnutí žalovaného pouze obecně označeno za vydané v rozporu se zákonem.

53. Tvzení žalobce, že možnosti žádat tlumočení do jazyka kurdského nevyužil z důvodu „respektu k autoritám“ shledává soud účelovým. Krajský soud nerozumí zcela tomu, jaká zásadní spojitost by měla být mezi respektem k autoritám a rezignováním na samotné porozumění z důvodu tlumočení v jazyce, kterému žalobce údajně nerozumí. Za stěžejní považuje krajský soud skutečnost, že žalobci nebylo tlumočení do jazyka tureckého jakkoli vnucováno, jak je uvedeno shora, sám při poskytnutí údajů k žádosti uvedl, že mluví plynule turecky. Žalobce během správního řízení tedy ani jednou nesdělil (ač k tomu měl nejméně třikrát příležitost), že by něčemu nerozuměl. Nemůže proto nyní s úspěchem namítat, že žalovaný „nezohlednil fakt, že vyjadřování žalobce v turečtině je obtížnější, když to není jazyk, kterým se běžně dorozumívá“. Žalovaný totiž vůbec neměl k něčemu takovému důvod. Navíc nutno dodat, že pokud by tureckému jazyku žalobce skutečně dostatečně nerozuměl, nebyl by schopen zcela konkrétně, srozumitelně a jednoznačně reagovat na každou dílčí otázku pověřeného pracovníka žalovaného. Z protokolů o pohovorech je však zcela zřejmé, že zcela konkrétně, srozumitelně a jednoznačně na otázky reagoval. Soud proto nenalezl vůbec nic, z čeho by se dalo jakkoli dovodit, že žalobce nebyl schopen nebo že by nedostal možnost předestřít dostatečně celý svůj azylový příběh. Žalobce tedy nebyl v průběhu správního řízení nijak zkrácen na svých právech.
54. K žalobní námitce, že podklady pro rozhodnutí jsou zčásti zastaralé a zčásti irelevantní pro posouzení žalobcovy žádosti, krajský soud uvádí, že podklady pro rozhodnutí jsou z let 2021 až 2023, což lze považovat za dostatečně aktuální. Navíc žalobce ani nespecifikoval, které z informací by měly být neaktuální a v čem by se měly lišit od současné situace v Turecku. Pokud žalobce disponoval nějakými aktuálnějšími a na jeho věc přílehavějšími podklady, měl možnost je předložit nejen v průběhu správního řízení, ale případně i v řízení před krajským soudem, což neučinil. Skutečnost, že jsou zprávy a informace o zemi původu tištěné v českém jazyce, není nic neobvyklého, a proto také je ve správním řízení možnost jejich přetlumočení žadateli o mezinárodní ochranu přítomným tlumočnickem.
55. Nutno připomenout, že mezinárodní ochrana ve smyslu zákona o azylu je právním institutem, jehož smyslem je poskytnout žadateli ochranu, nikoliv však před jakýmkoli negativními jevy v zemi jeho původu, nýbrž jen z důvodů upravených v zákoně o azylu.
56. Dlužno dodat, že krajský soud neprovedl navrhovaný výslech žalobce k jím tvrzeným azylovým důvodům, neboť jej shledal za dané situace nadbytečným. Potřebu zopakování jeho výslechu odůvodňoval jeho zástupce tím, že žalobci nebylo v průběhu správního řízení poskytnuto v jeho rodném jazyce poučení o jeho právech, že ve správním řízení nebylo tlumočeno z/do jeho rodného jazyka a že i jeho výpověď v turečtině byla kvůli tomu omezená a nemohla odrážet skutečnosti, které se při svém výslechu pokoušel vylíčit. Jak je podrobně uvedeno shora, krajský soud neshledal namítané porušení práv žalobce v průběhu správního řízení, které mělo být způsobeno nedostatečným poučením a tlumočením z/do nesprávného jazyka. Již ve správním řízení žalobce měl a mohl sdělit,

že něčemu nerozumí, a požádat o tlumočníka z/do jazyka kurdského, což neučinil, rovněž poučen byl zcela standardně. Z tohoto důvodu by bylo nyní opakování jeho výsledku nadbytečné. Lze poznamenat, že i v opačném případě, tj. pokud by krajský soud namítané porušení jeho práv ve správním řízení shledal, ani pak by nebylo namístě provádět opakovaný výslech žalobce před soudem, neboť by se jednalo o tak zásadní doplnění ve věci, které by již nahrazovalo činnost správního orgánu, a v takovém případě by muselo být rozhodnutí žalovaného bez dalšího zrušeno.

57. Krajský soud na základě výše uvedeného uzavírá, že neshledal takové vady správního řízení, které by mělo za následek nezákonnost rozhodnutí, dle jeho názoru bylo rozhodnutí vydáno na základě dostatečně zjištěného stavu věci (§ 3 správního řádu), přičemž žalovaný srozumitelně a dostatečně odůvodnil, proč žalobci nebylo možno udělit některou z forem mezinárodní ochrany.

VI. Závěr a náklady řízení

58. S ohledem na shora uvedené krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 s. ř. s.
59. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný náhradu nákladů nenárokoval a ze spisu ani nevyplývá, že by mu v průběhu řízení před krajským soudem nějaké náklady nad běžnou úřední činnost vznikly.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, který o ní také rozhoduje.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 15. listopadu 2023

Mgr. Helena Konečná v. r.
samosoudkyně